

Latvijas Republika

TALSU NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr. 90009113532

Kareivju iela 7, Talsi, Talsu nov., LV-3201, tālr. 63232110, e-pasts pasts@talsi.lv

Talsos

Paskaidrojuma raksts

Talsu novada pašvaldības domes 2026. gada 26.februāra
saistošajiem noteikumiem Nr.4

“Par grozījumiem Talsu novada domes 2021. gada 26. augusta saistošajos noteikumos Nr. 5 “Par materiālo palīdzību audžuģimenei””

1. Mērķis un nepieciešamības pamatojumu, tostarp raksturojot iespējamās alternatīvas, kas neparedz tiesiskā regulējuma izstrādi

1.1. Saistošo noteikumu izdošanas mērķis – ko pašvaldība vēlas sasniegt ar saistošajiem noteikumiem, kādi būs ieguvumi

Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 26. jūnija noteikumu Nr. 354 “Audžuģimenes noteikumi” (turpmāk – MK noteikumi) (ar grozījumiem, kas stājas spēkā 01.01.2026.) 78.1. apakšpunktu ir noteikts minimālais pabalsta apmērs bērna uzturam mēnesī.

Talsu novada domes 2021. gada 26. augusta saistošajos noteikumos Nr. 5 “Par materiālo palīdzību audžuģimenei” (turpmāk – Saistošie noteikumi) noteiktais pabalsta apmērs ir zemāks nekā tas noteikts MK noteikumu 78.1. apakšpunktā.

Nēmot vērā minēto, Saistošajos noteikumos ir nepieciešams veikt grozījumus, nosakot pabalsta apmēru atbilstoši Ministru kabineta noteikumu prasībām.

1.2. Problēmas raksturojums, kuras risināšanai nepieciešami saistošie noteikumi

Veicot grozījumus Saistošajos noteikumos, tiek nodrošinātas MK noteikumu prasības attiecībā uz minimālā pabalsta apmēru bērna uzturam mēnesī.

1.3. Pastāvošais tiesiskais regulējums, tā būtības skaidrojums un pastāvošā tiesiskā regulējuma nepilnību raksturojums

Saistošajos noteikumos ietvertā prasība attiecībā uz minimālo pabalsta apmēru bērna uzturam mēnesī no 2026. gada 1. janvāra pēc būtības nav piemērojama, jo Ministru kabineta noteikumos ir palielināts minimālais pabalsta apmērs, kas ir obligāti saistošs pašvaldībām, izdodot normatīvo regulējumu pabalsta piešķiršanas un izmaksas kārtībai.

1.4. Ja norādītās problēmas risināšanai nav tiesiskā regulējuma, tad skaidro, kādas sekas rada tiesiskā regulējuma neesamība

Tiesiskā regulējuma neesamības gadījumā pašvaldībā netiek nodrošināta MK noteikumos noteikto prasību par minimālo pabalsta apmēru bērna uzturam mēnesī ievērošana un izpilde.

1.5. Ja paredzēta administratīvā atbildība par saistošo noteikumu pārkāpšanu, pamato tās noteikšanas nepieciešamību un tvērumu, iekļaujot vismaz šādu kritēriju izvērtējumu:

1.5.1. Nodarījuma (problēmsituācijas), par kuru paredz administratīvo atbildību, aktualitāte

Nav attiecināms.

1.5.2. Nodarījuma attiecināmība uz publiski tiesiskajām attiecībām

Nav attiecināms.

1.5.3. Nodarījuma bīstamība un sabiedriskais kaitīgums, sekas – pamatots sabiedrības interešu aizskārums

Nav attiecināms.

1.5.4. Administratīvā akta prioritātes principa ievērošanas iespējas;

Nav attiecināms.

1.5.5. Paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāva elementi – darbība vai bezdarbība, par kuru paredzēta administratīvā atbildība;

Nav attiecināms.

1.5.6. Korespondējošās tiesību normas – saistošo noteikumu vienības, par kurās esošā regulējuma neīstenošanu ir noteikta administratīvā atbildība;

Nav attiecināms.

1.5.7. Vai un ar kādiem administratīvā pārkāpuma procesā esošajiem līdzekļiem būs iespējams problēmsituācijas konstatēt un izmeklēt, kā arī pierādīt personas vainu nodarījumā

Nav attiecināms.

1.5.8. Soda veida un apmēra izvēles pamatojums

Nav attiecināms.

1.5.9. Administratīvā soda efektivitāte nodarījumu skaita samazināšanā, seku novēršanā, sabiedriskās kārtības nodrošināšanā sabiedrības interesēs;

Nav attiecināms.

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

1.5.10. Soda piemērotāja – kompetentās iestādes, kura piemēros sodus, – izvēles apsvērumi

Nav attiecināms.

1.5.11. Saistošo noteikumu izvērtējums citu normatīvo aktu, kas nosaka administratīvo vai kriminālbildību attiecīgajā jomā, kontekstā

Nav attiecināms.

1.6. Iespējamo alternatīvu, kas neparedz tiesiskā regulējuma izstrādi, raksturojums, to ieviešanas trūkumi un priekšrocības

Alternatīvas iespējas nepastāv. Tiesiskā regulējuma neesamība var radīt ierobežojumus noteikto minimālo pabalsta apmēru bērna uzturam mēnesī nodrošināšanas procesos.

2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu, iekļaujot attiecīgus aprēķinus

2.1. Saistošo noteikumu īstenošanas fiskālās ietekmes prognoze uz pašvaldības budžetu, iekļaujot attiecīgus aprēķinus:

2.1.1. Samazina vai palielina ieņēmumu daļu

Nav attiecināms.

2.1.2. Samazina vai palielina izdevumu daļu

Izpilde 2025. gadā ir 111 134,26 *euro*, izmaksātais pabalsta apmērs bērnam līdz 6 gadu vecumam bija 215 *euro*, bērnu skaits no 5 līdz 7 bērniem mēnesī, bērniem no 7 līdz 18 gadu vecumam bija 258 *euro*, bērnu skaits bija no 25 līdz 29 bērniem.

Plānotās izmaksas 2026. gadam ir 185 330 *euro*, uz 2026. gada 1. janvāri audžuģimenēs kopējais bērnu skaits ir 30 bērni no tiem 6 bērni ir vecumā līdz 7 gadu vecumam, kuru ikmēneša pabalsta apmēru uz 01.01.2026. ir 390 *euro* mēnesī un bērni vecumā no 7-18 gadu vecumam ir 24, kuru ikmēneša pabalsta apmērs ir 468 *euro*. Bērnu skaits var mainīties gada ietvaros.

Pieņemot saistošo noteikumu grozījumu, tiek palielināta izdevuma daļa noteiktam materiālās palīdzības veidam, jo būtiski palielinās izmaksājamā materiālā pabalsta apmērs.

Kopējās izmaksas ikmēneša pabalstam:

2.1.3. Ietekme uz citām pozīcijām budžeta ieņēmumu vai izdevumu daļā (piemēram, vai, lai īstenotu saistošos noteikumus, jāsamazina finansējums citām pozīcijām)

Nav plānots samazināt finansējumu citām pozīcijām, lai nodrošinātu sociālo pakalpojumu sociālās/materiālās palīdzības piešķiršanu Talsu novada administratīvajā teritorijā.

2.2. Informācija par nepieciešamajiem resursiem sakarā ar jaunu institūciju vai darba vietu veidošanu, esošo institūciju kompetences paplašināšanu, lai nodrošinātu saistošo noteikumu izpildi (saistībā ar 5., 6. sadaļu)

Saistošie noteikumi neparedz jaunas institūcijas vai darba vietas izveidošanu, institūcijas kompetences paplašināšanu.

3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci (aktuālā situāciju, prognozes tirgū un atbilstība brīvai un godīgai konkurencei)

3.1. Sociālā ietekme – ietekme uz cilvēku dzīvesveidu, kultūru, labsajūtu, sabiedrību kopumā, kā arī ietekme uz konkrētām sabiedrības grupām, tai skaitā sociālās atstumtības riskam pakļautajām sabiedrības grupām, personu ar invaliditāti vienlīdzīgām iespējām un tiesībām, uz dzimumu līdztiesību

Tiek ievēroti MK noteikumos noteiktie nosacījumi, nodrošinot ārpusģimenes aprūpes īstenošanu.

3.2. Ietekme uz vidi – ar saistošo noteikumu īstenošanu izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, zemes dzīles, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, kultūras un dabas mantojumu, iespējamā pakļautība avāriju vai katastrofu riskiem un visu minēto jomu mijiedarbība

Nav attiecināms.

3.3. Ietekme uz iedzīvotāju veselību, iekļaujot informāciju par to, vai saistošie noteikumi:

3.3.1. Ietekmēs (piemēram, uzlabos, atjaunos, pasliktinās) vai neietekmēs cilvēku veselību

Nav attiecināms.

3.3.2. Nodrošinās vienlīdzīgas tiesības un iespējas veselības jomā

Nav attiecināms.

3.3.3. Radīs jaunas tiesības vai uzliks jaunus pienākumus veselības jomā

Neietekmē.

3.4. Ietekme uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, norādot:

3.4.1. Vai ar saistošajiem noteikumiem tiks veicinātas uzņēmējdarbības aktivitātes, jaunu uzņēmumu veidošanās un esošo uzņēmumu attīstība un izaugsme, kā arī paaugstināta to konkurētspēja

Ietekme uz uzņēmējdarbības vidi Pašvaldības teritorijā nav paredzēta.

3.4.2. Kuri uzņēmēji ir saistošo noteikumu tiesiskā regulējuma mērķgrupa un vai tiesiskais regulējums radīs mērķgrupai jaunas tiesības, uzliks jaunus pienākumus vai nodrošinās vienlīdzīgas tiesības un iespējas, veicinās tiesību realizēšanu, uzlabos pakalpojumu pieejamību u.c.

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

Neietekmē.

3.5. Ietekme uz konkurenci – iekļauj aktuālās situācijas aprakstu, situāciju un prognozes tirgū (attiecībā uz saistīto pakalpojumu vai preču pieejamību), paredzēto pasākumu atbilstības izvērtējumu brīvai un godīgai konkurencei

Neietekmē.

4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām gan attiecībā uz saimnieciskās darbības veicējiem, gan fiziskajām personām un nevalstiskā sektora organizācijām, gan budžeta finansētām institūcijām

4.1. Institūcija, kurā privātpersona var vērsties saistošo noteikumu piemērošanā

- 4.1.1. Administrēšanu turpinās nodrošināt Talsu novada Sociālais dienests;
- 4.1.2. Talsu novada Sociālais dienests ir atbildīgs par Saistošo noteikumu izpildes ievērošanu;
- 4.1.3. Saistošo noteikumu izpildi attiecībā uz privātpersonu iesnieguma izskatīšanu veic Talsu novada Sociālais dienests;
- 4.1.4. Saistošie noteikumi neskar administratīvās procedūras un nemaina privātpersonām veicamās darbības līdzšinējo kārtību.

4.2. Galvenie procedūras posmi un privātpersonām veicamās darbības, ko paredz saistošo noteikumu projekts, tai skaitā akcentē, kā piedāvātais regulējums maina līdzšinējo kārtību;

Pabalsti tiek piešķirti saskaņā ar pašvaldības un audžuģimenes noslēgto līgumu par bērna ievietošanu ģimenē.

4.3. Paredzētās administratīvo procedūru izmaksas:

4.3.1. Saimnieciskās darbības veicējiem

Neietekmē

4.3.2. Fiziskajām personām

Neietekmē

4.3.3. Nevalstiskā sektora organizācijām

Neietekmē

4.3.4. Budžeta finansētām institūcijām

Neietekmē

5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

5.1. Pašvaldību funkcijas, kuru izpildei tiek izstrādāti šie saistošie noteikumi

Saistošo noteikumu esamība nodrošina materiālo pabalstu pieejamību mērķgrupas pārstāvjiem, kas nodrošina to vienlīdzīgas iespējas uz materiālās palīdzības pieejamību.

5.2. Pašvaldības cilvēkresursi, kas tiks iesaistīti saistošo noteikumu īstenošanā (tostarp, vai tiks uzlikti jauni pienākumi vai uzdevumi esošajiem darbiniekiem, veidotas jaunas darba vietas u.tml.).

Jaunas darba vietas netiek veidotas, Talsu novada Sociālā dienesta sociālais darbinieks nodrošinās izvērtēšanu un piešķiršanas/atteikšanas procesus.

6. Izpildes nodrošināšana

6.1. Saistošo noteikumu izpildē iesaistītās institūcijas, tai skaitā, vai paredzēta jaunu institūciju izveide, esošo likvidācija vai reorganizācija

Saistošo noteikumu izpildi nodrošina Talsu novada Sociālais dienests, veicot funkcijas, kas saistītas ar materiālās palīdzības piešķiršanu un atteikšanu. Juridiskās, iepirkumu un kapitālsabiedrību uzraudzības departaments nodrošina atbalstu lēmumu sagatavošanā un līgumu saskaņošanā. Savukārt Talsu novada pašvaldības Centrālās pārvaldes Finanšu un grāmatvedības departaments veic ar materiālo pabalstu izmaksu saistītās darbības. Saistošo noteikumu izpildes nodrošināšanai nav nepieciešama jaunu institūciju izveide, kā arī esošo institūciju likvidācija vai reorganizācija.

6.2. Izpildes nodrošināšanai nepieciešamie resursi un to pamatotība (nedublējot 2.sadaļā norādīto)

Skatīt 2.sadaļu

7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana

7.1. Vai saistošie noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai un paredz tikai to, kas ir vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai

Saistošie noteikumi nodrošinās vienotu un saprotamu pieeju materiālai palīdzībai noteiktām mērķgrupām.

7.2. Samērīguma tests

7.2.1. Vai pašvaldības izraudzītie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai

Jā.

7.2.2. Vai nav saudzējošāku līdzekļu leģitīmā mērķa sasniegšanai

Nē.

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

7.2.3. Vai pašvaldības rīcība ir atbilstoša

Jā.

8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām, tostarp norādot Pašvaldību likuma 46.panta trešajā daļā minēto informāciju

8.1. Sabiedrības pārstāvji (tostarp biedrības, nodibinājumi, apvienības u.tml.), ar kuriem notikušas konsultācijas saistošo noteikumu izstrādes procesā

8.2. Izmantotais sabiedrības līdzdalības veids (lai atspoguļotu, kā pašvaldības ir centusies sasniegt mērķgrupu, kā arī noskaidrot pēc iespējas plašākas sabiedrības viedokli)

Saistošo noteikumu un paskaidrojuma raksta projekts no 2026. gada 20. janvāra līdz 2026. gada 3. februārim publicēts Talsu novada pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē www.talsi.lv, sabiedrības viedokļa noskaidrošanai.

8.3. Sabiedrības pārstāvju izteiktie priekšlikumi un iebildumi, norādot, kuri no tiem ņemti vērā

Pašvaldībā netika saņemti viedokļi par saistošo noteikumu projektu un tam pievienoto paskaidrojuma rakstu.

8.4. Par saistošo noteikumu projektu saņemtie viedokļi pēc saistošo noteikumu projekta publicēšanas sabiedrības viedokļa noskaidrošanai, to apkopojums un izvērtējums (iesniedzēji, vērā ņemtie viedokļi, vērā neņemtie viedokļi, pamatojums)

8.5. No institūcijām saņemtie viedokļi un atzinumi, to apkopojums un izvērtējums (vērā ņemtie viedokļi, vērā neņemtie viedokļi, pamatojums) – gan tādi, kas saņemti, pamatojoties uz normatīvajos aktos noteiktu pienākumu, gan lūgti pēc pašvaldības iniciatīvas, gan sniegti pēc institūcijas iniciatīvas

8.6. Informācija par cita veida saziņu un konsultācijām, ja tādas bijušas

Domes priekšsēdētājs

A. Bērziņš